

BLISKOST I RAZLIKE

Galerija Remont, 02. septembar – 01. oktobar 2021.

Izložba fotografija **Bliskost i razlike** predstavlja rezultat saradnje između Nezavisne umetničke asocijacije Remont i Centra za fotografiju. Osmišljena je kao vid kustosko-umetničkog mapiranja čiji je cilj promovisanje novih pristupa u prezentaciji fotografije u Srbiji. Izložba je dvodelna po strukturi i razmatra fotografska ostvarenja koja su nastala u okruženju lične porodice kao umetničkog polja delovanja i amaterske fotografije. Koncipirana je na pristupu uporedne analize fotografskog materijala iz domena savremene umetnosti i istorijskog nasleđa. Ova analogija zauzima značajno mesto u istraživanju osobenosti domaćeg fotografskog nasleđa i njegove morfologije.

Prvi deo izložbe **Bliskost i razlike** koja je bila otvorena od 2. do 15 septembra, uključivao je radove Ljubomira Šimunića (**Family Album**), Vesne Mićović (**FAMILIJA**) i Tijane Pakić-Feterman (**Autoportret**).

Autor izložbe je Ivan Petrović, urednik Centra za fotografiju.

Bliskost i razlike – II

Nepoznati fotograf

17. 9. – 1. 10. 2021.

Nepoznati fotograf je podnaslov drugog dela izložbe **Bliskost i razlike** koja uključuje 30 fotografija iz kolekcije Centra za fotografiju. Negativi – više od 800 pojedinačnih, crno-belih snimaka formata 6x4,5 cm sa kojih su izrađene fotografije – pronađeni su u kontejneru u ulici Draže Pavlovića u Beogradu 2011. godine. Po tehničkoj preciznosti i estetskom učinku reč je o materijalu koji premašuje područje amaterske fotografije iz kog proizilazi sa potencijalom šireg kulturnog vrednovanja. Materijal datira iz sredine 30-ih godina i vezuje se za teritoriju Kraljevine Jugoslavije. Na fotografijama dominiraju motivi iz života jedne porodice dok je identitet autora nepoznat. S obzirom da je reč o snimcima iz porodičnog okruženja, postoji verovatnoća da uloga fotografa nije uvek pripadala jednoj osobi. Osim toga, jedan broj snimaka na kojima se pojavljuje ista osoba u teatralnim pozama, sama ili u grupi, navodi na pretpostavku da su u pitanju autoportreti zagonetnog autora.

Osim porodične svakodnevice, izleta, obeležavanja praznika, rada u polju i putovanja na kojima se obilazi rodbina, na snimcima su zabeleženi značajni kulturni događaji, narodne svetkovine, svadbene običaji i društveni život tog perioda u kojima su članovi pomenute porodice učestvovali. Za neke od snimaka se može reći da pripadaju retkoj foto-dokumentaciji toga vremena: otkrivanje spomenika Kralju Aleksandru Karađorđeviću u Turiji 1936. godine ili običaji tokom svadbene ceremonije koji su zabeleženi u jednom makedonskom selu. Po odlikama odevanja najverovatnije se radi o Mijacima.

Detalji u vidu teksta koji su uočljivi na jednom od snimaka, kao i napisane oznake na zaštitnim omotima, upućuju da je deo materijala najverovatnije nastao u Bačkom Petrovom selu za koje se pretpostavlja da je mesto prebivališta porodice o kojoj je reč. Drugi deo snimaka, manjeg obima, mogao bi da se veže za oblast zapadnog dela Makedonije i mesto Ehlovec, o čemu svedoči napisano ime ovog sela na parčetu papira gde su čuvani negativi.

Prikazana u sadašnjem obliku, izložba *Nepoznati fotograf* se ne bavi svim aspektima koji bi mogli da istaknu širi značaj ovog materijala, ali je u poziciji da ukaže na potencijal kolekcije iz koje proizilaze odabrane fotografije. Najpre, izložba je svedena na mali broj radova u odnosu na postojeći materijal, čime je delimično određena njena osobina. Broj raspoloživih fotografija ne samo da je obiman, već su snimci sadržajno raznovrsni što ovu kolekciju negatifa čini složenom, pa bi medij knjige bio značajno bolji oblik reprezentacije.

Namera izložbe *Nepoznati fotograf* jeste da ukaže na estetske vrednosti fotografija posmatrano iz perspektive individualnog talenta fotografa i na potencijal fotografskog istorijskog nasleđa sa ciljem sveobuhvatnog razumevanja medija fotografije. Treba napomenuti da *Nepoznati fotograf* nije izložba koja fantazira o nedokučivim svojstvima autora i osobenistima njegove aure, ili ističe fotografski formalizam – inače svojstven foto-amaterizmu koji je kod nas toliko dugo opstajao kroz sistem foto-klubova. Ovde je reč o modelu kultivacije istorijskog fotografskog nasleđa čime se zauzima određen stav prema nalogu vremena. U tom smislu je ovo izložba o prirodi fotografije, o ulozi fotografa koji u proces osmišljavanja slika ugrađuje svoje lično vreme i o istorijskom periodu sa naših prostora koje je, još malo, jedan vek za nama.

Bez sumnje da je ovaj materijal zahvalan za istraživanja iz oblasti etnografije, etnologije, istorije privatnog života, studija kulture i da ga je moguće diskurzivno premrežiti svojstveno savremenosti i aktuelnim trendovima. Ipak, možemo slobodno reći da je vrednost ovih fotografija potencijalno najveća u krugu porodice iz koje su proizašle, odnosno njenog šireg okruženja. S obzirom na period kada je materijal nastao neizvesno je da među protagonistima danas ima živih osoba, iako je otvorena mogućnost postojanja potomaka. Povrh svega, nad ovim slučajem lebde neka od glavnih pitanja: ko je fotograf i ko su ljudi na slikama?

Jedan od izazova ove izložbe svakako jeste i taj da se identifikuju protagonisti i fotograf. Međutim, reklo bi se da demistifikacija ne leži u otkrivanju tajni, već u neprestanom približavanju tajnama. Nepoznanica koja je u našem slučaju zasnovana na pitanjima *ko je fotografisao?* i *ko je na slikama?*, raspolaže ograničenjima jer je, na ovaj ili onaj način, moguće pronaći tragove koji vode do likova sa slika ili autora snimaka, čime će se rešiti neke od nepoznatih u jednačini. Međutim, ona malo zagonetnija tajna jeste sadržana u nečijem osećaju da snimi fotografiju koja ostavlja rezultat neuobičajen i neočekivan; koja iznenađuje i onda kada nam prikazuje ono što nam je poznato. Fotografiju koja nije ograničena na transparentnost podatka radi prenosa informacije, i koja ne gubi na zagonetnosti i onda kada nepoznati fotograf bude potpisan svojim imenom.

Ivan Petrović

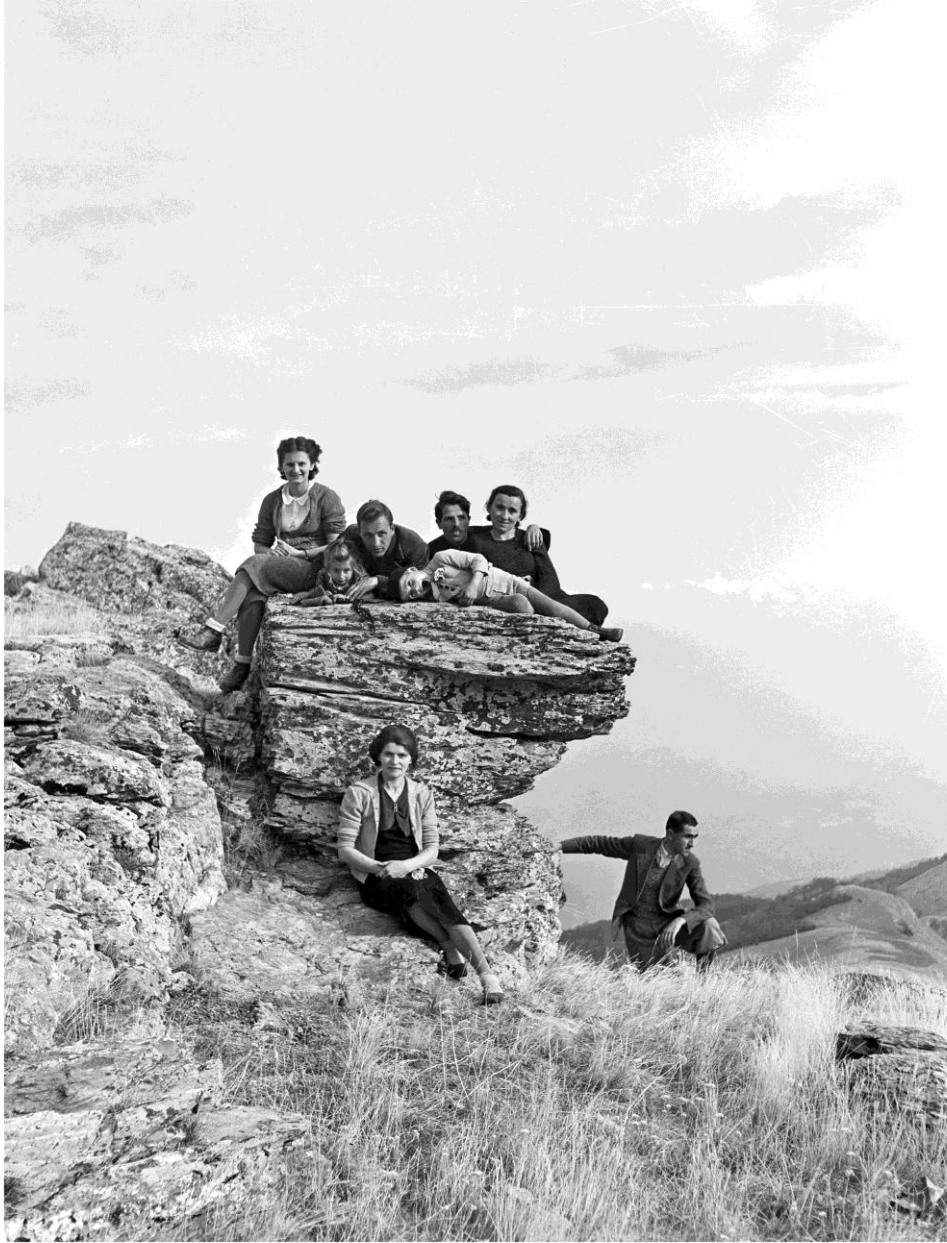
CENTAR ZA FOTOGRAFIJU

Udruženje Centar za fotografiju inicirali su i pokrenuli fotografi i vizuelni umetnici iz Beograda Mihailo Vasiljević i Ivan Petrović sa ciljem istraživanja, proučavanja i promovisanja fotografije kao društvenog fenomena u najširem smislu. Na domaćoj kulturnoj sceni Centar za fotografiju je aktivan od 2011. godine gde realizuje programe u vidu organizovanja prezentacija, razgovora i promocija fotografa i umetnika; organizovanja i kuriranja izložbi; izdavaštva; prikupljanja, sistematizovanja i čuvanja fotografskog materijala i njegove promocije.

Ivan Petrović (Kruševac, 1973). Diplomirao je na Akademiji umetnosti „BK“ u Beogradu 2002. godine, odsek fotografije. Član je ULUS-a; predavač je u Centru za likovno obrazovanje Šumatovačka.

Koosnivač je i urednik „Centra za fotografiju“; urednik je „Foto-foruma“ (2010–2011), autor je i priređivač knjige *Foto-forum, razgovori o fotografiji* (2016).

Dobitnik je nagrade „Dimitrije Bašičević Mangelos“ i stipendije „KulturKontakt“ u Beču.

Nepoznati fotograf, verovatno Makedonija, c. 1935.

BLISKOST I RAZLIKE

Kalendar dešavanja

Izložba **Bliskost i razlike – I**

2. 09. – 15. 09. 2021.

Umetnici: **Ljubomir Šimunić, Vesna Mićović, Tijana Pakić-Feterman**

prateći program:

Vesna Mićović, prezentacija radova, 06. septembar u 18:00

Benjamin Beker, prezentacija radova, 13. septembar u 18:00

.....

Izložba **Bliskost i razlike – II**

Nepoznati fotograf

17. 09. – 1. 10. 2021.

prateći program:

Stefana Savić, prezentacija radova, 20. septembar u 18:00

Alan Parker i Mia Ćuk, prezentacija udruženja Footnote Center, 24. septembar u 18:00

Republika Srbija
Ministarstvo kulture i informisanja

